

О. І. Юхта,
аспірант, ДУ "Інститут економіки та прогнозування НАН України"
ORCID iD: 0000-0001-9674-1337

DOI: 10.32702/2306-6814.2019.11.76

ЕКСПОРТНО-КРЕДИТНЕ АГЕНТСТВО ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТИТУТ ОРГАНІЗАЦІЇ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ ПІДТРИМКИ ЕКСПОРТЕРІВ

О. Yukhta,
Postgraduate student, GO "Institute for economics and forecasting NAS of Ukraine"

EXPORT-CREDIT AGENCY AS EFFICIENT INSTITUTE OF FINANCIAL CREDIT SUPPORT FOR EXPORTERS

У статті на основі світового досвіду та тенденцій світової торгівлі обґрунтовано необхідність використання експортно-кредитного агентства як інструменту підтримки експортерів. Визначено, що діяльність експортно-кредитних агентств забезпечує створення нових робочих місць, приріст показників експорту та, як наслідок, приріст ВВП. Визначено основні функціональні моделі діяльності ЕКА на ринку фінансових послуг, що полягають у здійсненні наступних операцій: наданні послуг зі страхування та/або перестрахування; наданні пільгових кредитів та/або здешевлення вартості кредитів, що надаються комерційними банками; поєднання цих функцій у єдиній структурі. На основі проведеного аналізу поточного стану процесу створення ЕКА в Україні визначено, що в Україні першочергово ЕКА створюється як суб'єкт страхового ринку, з метою надання послуг зі страхування та перестрахування експортних операцій. Відзначено наявні законодавчі та інституційні проблеми, що полягають у затягуванні процесу створення ЕКА, акцентування діяльності винятково на наданні страхових послуг, відсутність законодавчо закріплених обсягів фінансування, відсутність розроблених кредитних програм, відсутність механізмів роботи ЕКА на регіональному рівні тощо. Обґрунтовано, що діяльність ЕКА в Україні має базуватись на 3-х основних векторах: використанні кредитного механізму в середині країни (активна взаємодія ЕКА з банками та страховими компаніями, щодо безпосередньо надання фінансово-кредитних послуг експортерам), використанні кредитного механізму на регіональному рівні (розвиток МСБ та його переважаючий вклад у формування ВВП в Україні визначає необхідність максимального наближення державних фінансових послуг до кінцевого отримувача) та використанні кредитного механізму на зовнішніх ринках у вигляді надання кредитів покупцям за кордоном, укладенні договорів з іноземними банками/страховими компаніями, щодо транскордонної компенсації відсоткових ставок, надання транскордонних послуг із гарантування, страхування та перестрахування операцій з метою максимального стимулювання попиту.

Based on world experience and world trade trends, the necessity of using an export-credit agency as an export support tool has been grounded in the article. It is determined that the activities of export-credit agencies provide creation of new jobs and increase employment level, an increase in

export performance and, consequently, an increase in GDP. The main functional models of export credit agency's activity in the financial services market, which consist in the following operations: provision of insurance and / or reinsurance services, are determined; providing preferential loans and / or reducing the cost of loans provided by commercial banks; the combination of these functions in a single structure. Based on the analysis of the current status of the export credit agency creation process in Ukraine, it was determined that in Ukraine export credit agency is created as the subject of the insurance market in order to provide insurance and reinsurance services for export operations. There are noted legislative and institutional problems that involve delaying the process of creating an export credit agency, focusing exclusively on providing insurance services, lack of legally enforceable funding, lack of developed credit programs, etc.

It is substantiated that export credit agency activity in Ukraine should be based on three main vectors: the use of a credit facility in the middle of the country (active interaction with banks and insurance companies regarding the direct provision of financial and credit services to exporters), the use of a credit facility at the regional level (SME development and its prevailing contribution to the formation of GDP in Ukraine determines the need for maximum relocation of public financial services to the final recipient in the regions) and the use of the credit facility in foreign markets in the form of loans to customers abroad, the conclusion of contracts with foreign banks / insurance companies, cross-border interest compensation, provision of cross-border services for guaranteeing, insurance and reinsurance operations in order to maximize demand stimulation outside country.

Ключові слова: експортно-кредитне агентство, кредитні механізми, підтримка експортерів, експорт МСБ

Key words: export-credit agency, credit mechanism, export support, export SME.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Зростання обсягів світової торгівлі, збільшення ролі зовнішньоекономічної діяльності у забезпеченні економічного зростання визначають необхідність активного стимулювання торговельних відносин у середині країни. В умовах наявних обмежень, що накладають світові організації та економічні об'єднання (СОТ, ЄС тощо) щодо механізмів підтримки експорту та захисту національного виробника від конкуренції з товарами, що імпортуються, актуальними залишаються питання пошуку ефективних інструментів стимулювання експорту та імпортозаміщення. Одним з основних способів, що використовується у світовій практиці є створення експортно-кредитного агентства (ЕКА), як окремого інституту стимулювання експорту. ЕКА може виконувати різноманітні функції: надання кредитних послуг, страхових послуг, інформаційних послуг тощо. Комбінація функцій залежить від структури економіки, наявності інших організацій, що займаються підтримкою експорту, рівня розвитку страхового ринку, рівня розвитку банківських послуг. Оскільки, відповідно до Закону України "Про забезпечення масштабної експансії експорту товарів (робіт, послуг) українського походження шляхом страхування, гарантування та здешевлення креди-

тування експорту" (далі — Закон) [2], законодавчо закріплено створення експортно-кредитного агентства в Україні як установи зі страхування та перестрахування, а також здешевлення вартості кредитів, актуальними є питання організації діяльності ЕКА з метою фінансово-кредитної підтримки експортерів.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Проблематика використання та визначення ефективних інструментів підтримки експортерів широко висвітлена у працях провідних вітчизняних та міжнародних науковців: А. Шмінке, Й. Бізebroка, Е. Томаса, В. Галасюка, Д. Сирцова, С. Сирцова, Б. Соболева, С. Черепанич, Б. Топольницької, Ю. Корнєєвої та інших. Проте невирішеними залишаються питання започаткування та ефективної організації діяльності ЕКА в Україні.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою статті є оцінка ефективності використання ЕКА як інституту стимулювання та підтримки експорту; аналіз поточного стану створення ЕКА в Україні; визначення оптимального набору функцій, що має виконувати ЕКА в Україні.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

ЕКА почали активно створюватись на початку 20 ст. і нині у світі налічується більш ніж 100 ЕКА. Понад 80 з них є членами Бернського об'єднання ЕКА, які за підсумками 2017 року забезпечили 2,3 трлн дол., що за даними СОТ становить 13% загального обсягу світової торгівлі [11].

Існує кілька основних функціональних моделей діяльності ЕКА як учасника фінансово-кредитних відносин:

1. ЕКА як установа зі страхування та перестрахування експортних операцій. Наведений механізм, зокрема використовується у Німеччині, де функціонує найбільше за обсягами страхування експортних контрактів, експортне кредитне агентство в світі. Завдяки Euler Hermes економіка Німеччини:

— Збільшує обсяг експорту на 18%.

— Число робочих місць щорічно збільшується на 90 тис.

— Забезпечує 60% робочих місць у машинобудуванні.

— Забезпечує 40% нових напрямків експорту в машинобудуванні і хімічній промисловості [8].

2. ЕКА як установа з кредитування/здешевлення кредитів для експортерів. Одним з прикладів є EXIM bank США. EXIM підтримує експорт американських товарів і послуг двома основними способами. По-перше, коли експортери в США або їхні клієнти не мають доступу до фінансування експорту з приватних джерел, Банк надає їм необхідні інструменти — фінансуванням покупця, страхуванням експортних кредитів та доступ до оборотного капіталу. По-друге, коли американські експортери стикаються з іноземною конкуренцією за підтримки інших урядів, EXIM вирівнює ігрове поле, надаючи фінансування покупцям для відповідності або протидії фінансуванню, що пропонується приблизно у 85 країнах світу. EXIM Bank бере на себе кредитні та країнові ризики, які приватний сектор не може або не бажає приймати. Як результат протягом останніх восьми років EXIM підтримувала тисячі підприємств та сприяла створенню та функціонуванню, а також понад 1,4 млн робочих місць у США [13].

3. ЕКА як установа, що поєднує кредитні та страхові функції. У Канаді починаючи з 1944 року функціонує Канадська корпорація розвитку експорту (EDC), що надає страхові та кредитні послуги, супутні продукти та рішення для малого бізнесу для канадських експортерів та інвесторів та їх міжнародних покупців. Також організація підтримує канадські прямі інвестиції за кордон та інвестиції в Канаду. Велика частина бізнесу здійснюється у партнерстві з іншими фінансовими установами та у співпраці з урядом Канади. EDC за свою історію сприяла експорту та іноземним інвестиціям канадським компаніям більш ніж на \$ 1,4 трлн. Це вагомий вклад, оскільки економіка Канади спирається на торгівлю, враховуючи малий внутрішній ринок [9].

У 2017 році було надано допомогу майже 9400 канадським компаніям для ведення бізнесу на різних ринках світу. Більшість підприємств відносились до МСБ і 30% компаній реалізовували власну продукцію на ринках країн, що розвиваються. За оцінками експертів, це допомогло генерувати 67 млрд дол. США ВВП Канади,

майже 4 центи за кожний зароблений долар, і допомогло створити понад 520 тис. робочих місць [12].

Таким чином, сучасний стан зовнішньоторговельних відносин визначає необхідність наявності ЕКА для ефективного просування товарів та послуг на зовнішніх ринках і боротьби з наявною конкуренцією.

В Україні відповідно до Закону законодавчо закріплено створення ЕКА як установи що на добровільних засадах здійснює страхування, перестрахування, надає гарантії за договорами, які забезпечують розвиток експорту, а також бере участь у реалізації програми часткової компенсації відсоткової ставки за експортними кредитами.

Безпосередній процес створення було розпочато лише у 2018 році Постановою КМУ від 7.02.2018 року, було утворено ЕКА у формі ПрАТ зі статутним капіталом у 200 млн грн [7].

Нині ЕКА створене, проте не функціонує:

1. Відсутня інформація про завершення формування статутного капіталу [4].

2. Загальна сума виділених коштів на підтримку експорту через ЕКА відповідно до Закону України про Державний бюджет на 2019 рік (за програмами "Функціонування інституції з підтримки та просування експорту" та "Заходи із створення та організації функціонування експортно-кредитного агентства в Україні") складає 129 млн грн, з яких видатки розвитку лише 76,3 млн грн, чого недостатньо для завершення формування капіталу [1].

3. Відсутня інформація про наявні програми зі страхування та перестрахування

Окрім проблем пов'язаних безпосередньо з операційними процедурами створення, наявний ряд невідповідностей:

Згідно із Законом на ЕКА в Україні покладено функції захист українських експортерів від ризику неплатежів та фінансових втрат, пов'язаних з виконанням зовнішньоекономічних договорів (контрактів), шляхом страхування, перестрахування та гарантування; впровадження сучасних фінансових технологій у зовнішній торгівлі та механізмів підтримки експорту шляхом страхування, перестрахування та гарантування; розвиток експорту товарів (робіт, послуг) українського походження, підвищення конкурентоспроможності товарів (робіт, послуг) українського походження на світових ринках; участь у реалізації програм часткової компенсації відсоткової ставки за експортними кредитами; співпраця з міжнародними та іноземними фінансовими організаціями, в тому числі для акумуляції міжнародної фінансової допомоги, для забезпечення зростання експорту та економіки України.

Проте відповідно до зареєстрованих видів діяльності наявні лише 2: КВЕД 65.12 Інші види страхування, крім страхування життя (основний);

КВЕД 65.20 Перестрахування. Таким чином на даний момент ЕКА не може надавати інформаційні послуги та послуги з кредитування, хоча це передбачено Законом.

У поточній ситуації на банківському ринку, наявність ЕКА, як активного учасника здешевлення вартості кредитів (особливо для МСБ) сприяла б більш ефективному зростанню експортно потенціалу.

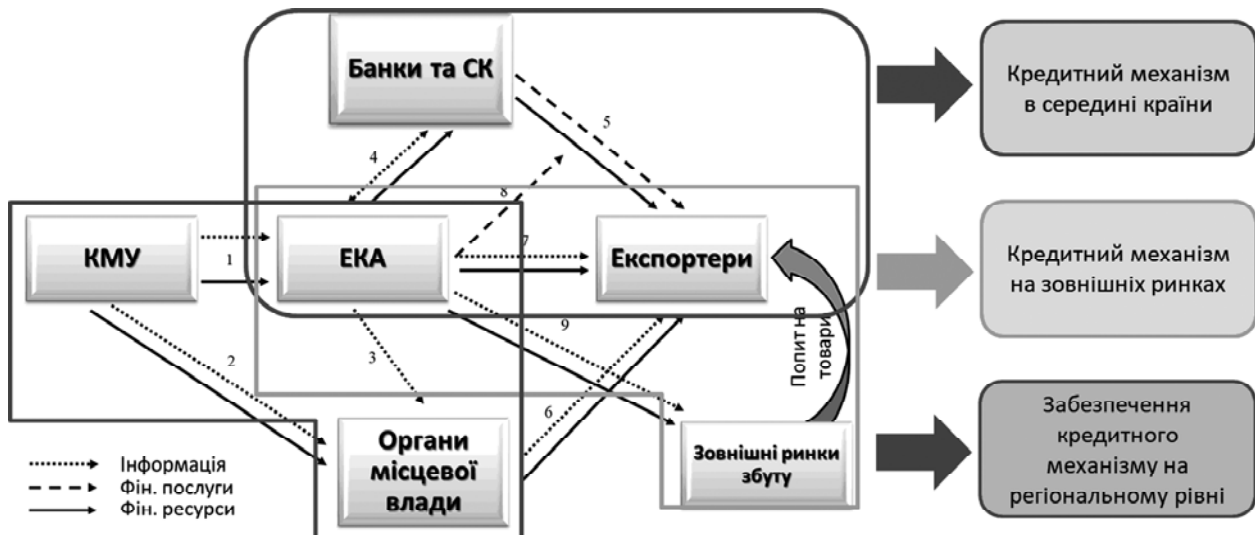

Рис. 1. Модель функціонування кредитного механізму підтримки експорту в Україні з ЕКА

Джерело: розроблено автором.

Окрім того, важливими аспектами у діяльності ЕКА, які не враховані у наявній законодавчій базі є:

1. Надання ЕКА, або іншій установі, що функціонує у сфері підтримки експорту повноважень установи координатора, з метою уникнення дублювання діяльності.

2. Світові тенденції свідчать про необхідність акцентування уваги діяльності ЕКА на МСБ. За даними дослідження проведеного у Бельгії За А. Шмінке та Й. Бізebroком, підприємства, що звертаються до агенцій зі сприяння експорту, отримують вигоду переважно в перший рік після сприяння експорту, а деякі — за два роки. Також зазначено, що великі фірми не отримують прибутку від діяльності зі сприяння експорту. Сприяння експорту має найбільший вплив на дрібні фірми, які складають близько 13% від усіх фірм у загальній вибірці. У той час, як оцінка для всієї Бельгії і всіх фірм показує, що темпи зростання загального експорту складають близько 25%, то оцінка для невеликих фірм є навіть вищою і передбачає зростання майже на 30% [10].

3. Тенденції до активного перенесення функціоналу підтримки експорту на регіональний рівень, з метою максимально наближення послуг до споживача. У Великобританії на регіональному рівні працюють консультанти з експортного кредитування та страхування, у яких підприємства на безкоштовній основі можуть проконсультуватись щодо оптимальних умов фінансування експорту та отримати можливість подати відповідні заявки до агентства з фінансування експорту. Завдяки впровадженню відповідних програм у Великобританії:

— Зросла залученість МСБ у експортну діяльність. 79% компаній, що отримують підтримку — суб'єкти МСБ.

— Впровадження адаптованих продуктів кредитування дозволило збільшити обсяги експорту починаючи з 2011 року на 3,5 млрд фунтів [14].

Таким чином, функціонування ЕКА в Україні має ґрунтуватись на 3-х основних проявах:

1. Кредитні інструменти в середині країни, що проявляються у пропозиції кредитування на кредитному ринку та пропозиції послуг зі страхування ризиків, перестрахування ризиків, надання гарантій тощо. ЕКА в

цих може виступати, як джерело фінансових ресурсів для комерційних банків для безпосереднього кредитування експортерів, водночас виступаючи частиною інфраструктури ринку, забезпечуючи за необхідності страхування відповідних угод та надаючи інформаційну підтримку. В цих умовах механізми використання кредитних процесів комерційних банків є виправданими оскільки відсутня необхідність оцінювати кредитоспроможність підприємства та супроводження кредитної угоди з боку ЕКА за рахунок використання комерційних банків. Водночас наявність механізмів прямого фінансування є виправданими для окремих випадків.

2. Прояв кредитного механізму на зовнішніх ринках. Провідні країни світу, здійснюють просування власних товарів та послуг, шляхом надання кредитів безпосередньо підприємствам у країнах імпортерів продукції. Водночас, на державному рівні укладаються угоди, щодо гарантування або здешевлення кредитів. Відповідні інструментарії використовуються Великобританією, у разі виходу на ринки африканських країн.

Поряд з тим, існує практика укладання прямих угод між банками країн та урядами/ЕКА, щодо здешевлення вартості кредитів. Прикладом подібної практики, є договір між урядом Республіки Білорусь та "Укрексімбанком" України про пільгове кредитування білоруського імпорту, з компенсацією відсотків у розмірі 2/3 облікової ставки НБУ але не більше 8% [6]. Цей приклад є позитивним прикладом просування товарів та послуг на зовнішньому ринку, стимулюючи придбання імпортованих товарів на пільгових кредитних умовах. Водночас є абсолютно негативним прикладом економічної ефективності в Україні, оскільки держбанк стимулює імпорт, хоча зобов'язаний стимулювати експорт.

Також у 2012 році Україна закупила корейські електропоїзди "Hyundai", за що уряд було піддано об'єктивній критиці через нехтування вітчизняними виробниками продукції вагонобудування. Проте умови поставки електропоїздів "Hyundai" передбачали надання корейським експортноімпортерним банком (аналог ЕКА в Південній Кореї) кредиту українській стороні на їх придбання. Отже, більш вигідні умови оплати завдяки діяль-

ності іноземної ЕКА послабили міжнародну конкурентоспроможність вітчизняного виробника на внутрішньому ринку [3].

Окремим аспектом є використання міжнародних компаній для пільгового кредитування. Прикладом подібної взаємодії є французька банківська група Credit Agricole, яка кредитує на пільгових умовах придбання французьких автомобілів Renault, при цьому материнська група за певних умов у Франції може отримувати певні преференції. Використання подібного механізму дозволяє комплексно захоплювати ринок — з одного боку розширюючи частку активів французького банку на ринках інших країн, так і збільшуючи попит на французькі автомобілі, а оскільки останні є товарами довготривалого використання, формується постійний попит на запчастини та інші обслуговуючі матеріали та послуги [3].

Наведена частина застосування кредитного механізму практично не розвинена в Україні, і ЕКА, за умови підвищення його ролі, до безпосереднього координатора, може забезпечити виконання функцій щодо просування українських товарів на зовнішніх ринках за прикладами Великобританії та Республіки Білорусь відповідно. Для розвитку даного типу взаємодії (через міжнародні банківські групи) необхідна наявність відповідних груп у країні, або наявність відповідних домовленостей з великими банківськими групами.

3. Кредитний механізм на регіональному рівні. В умовах бюджетної децентралізації, на місцях з'являється більше фінансових ресурсів, які можуть бути використані на підтримку експорту. В цих умовах, ЕКА має забезпечити наявність інформації та можливостей використання цих коштів на підтримку експортерів на місцевому рівні. Це може бути додатковий виділений функціонал/персонал департаментів економічного розвитку місцевих адміністрацій, створення загальнонаціональної бази кредитних програм та інструментів, що можуть бути використані для підтримки експортерів тощо. Тобто ЕКА має стимулювати покращення взаємодії між експортерами та місцевою владою у фінансовій площині. Також для великих експортерів може застосовуватись цільове фінансування стимулювання експорту, шляхом відповідної взаємодії між КМУ, як головним розпорядником бюджетних коштів, ЕКА та місцевою владою.

Таким чином, оптимальна модель функціонування ЕКА в Україні має такий вигляд (рис. 1).

На рисунку 1 відображено такі потоки:

1. КМУ в особі засновника ЕКА формує статутний капітал, та надає відповідно первинний ресурс для функціонування установи.

2. КМУ водночас за своїми функціональними обов'язками координує діяльність органів місцевої влади.

3. ЕКА в свою чергу, з метою ефективного використання державних коштів, та уникнення дублювання витрат, координує діяльність в регіонах з відповідними органами місцевої влади

4. ЕКА взаємодіючи з комерційними банками та страховими компаніями, обмінюється інформацією щодо наданих експортних кредитів/гарантій/страхових послуг, та в залежності від обраної схеми компенсації, може надавати фінансові ресурси для компенсації безпосередньо банківським установам/послуги з пере-страхування для страхових компаній.

5. Банки надають експортерам кредитні кошти а також супутні послуги, що пов'язані з обслуговуванням експортних контрактів.

6. Органи місцевої влади надають фінансові ресурси та інформаційну підтримку експортерам за визначеними місцевими програмами

7. ЕКА надає консультаційну підтримку а також компенсаційні виплати та фінансові послуги зі страхування експортних операцій.

8. ЕКА страхує безпосередньо експортні кредити, або надає відповідні гарантії в момент надання фінансових послуг.

9. ЕКА має працювати на зовнішньому ринку, та мати можливість здешевлювати в тому числі і закупівлю в кредит українських товарів та послуг.

Відповідним чином організована модель дозволить забезпечити збалансованої розвиток системи експортної підтримки. Водночас важливим аспектом є максимально можливе направлення коштів на здешевлення вартості кредитів з метою поживлення кредитування економіки та, як наслідок, запуску мультиплікативного ефекту та пришвидшення економічної динаміки.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

ЕКА є одним з найефективніших інституційних способів організації кредитної підтримки експортерів. Розпочаті у 2016 році процеси створення ЕКА в Україні, дозволяють ліквідувати диспропорції у конкуренції українських товаровиробників на світових ринках товарів та послуг, оскільки більшість країн світу мають функціонуючі ЕКА. Водночас наявність не врегульованих аспектів діяльності (відсутність закріпленої установи-координатора у сфері підтримки експорту, відсутність акцентування уваги на МСБ), а також затягування процесу створення ЕКА разом з обмеженням його операційної діяльності винятково страховими послугами, нівелюють ряд переваг, які можна було б отримати від його діяльності.

Діяльність ЕКА має базуватись на 3-х основних напрямках — стимулювання експорту на рівні безпосередньої взаємодії з окремими експортерами на регіональному рівні; взаємодії з банками та страховими компаніями з метою забезпечення якнайширшого покриття фінансовими послугами; надання кредитів покупця, супроводження угод для стимулювання попиту на українські товари.

Побудована таким чином система, дозволить максимізувати позитивний ефект від створення ЕКА в Україні.

Література:

1. Закон України про Державний бюджет на 2019 рік № 2629-VIII від 23.11.2018 року.
2. Закон України Про забезпечення масштабної експансії експорту товарів (робіт, послуг) українського походження шляхом страхування, гарантування та здешевлення кредитування експорту № 1792-VIII від 20.12.2016.
3. Галасюк В. Експортно-кредитне агентство як механізм розвитку високотехнологічного експорту України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/18_1_2018ua/20.pdf

4. Офіційний сайт ПАТ "Експортно-кредитне агентство" [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://eca.gov.ua/>

5. Офіційний сайт ПАТ "КРЕДІ АГРИКОЛЬ БАНК" [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://credit-agricole.ua/>

6. Офіційний сайт Укрексімбанк [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.eximb.com>

7. Постанова КМУ №65 від 7 лютого 2018 р. Про питання утворення Експортно-кредитного агентства.

8. Савенко С. Експортно-кредитное агентство: чему Украине стоит поучиться у Европы и Китая [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://delo.ua/economyandpoliticsinukraine/eksportno-kreditnoe-agentstvo-chemu-ukraine-stoit-pouchitsja-u-e-339934/>

9. Сырцов Д.Н. Современная система государственной поддержки экспорта: использование международного опыта в российских условиях: диссертация на соискание ученой степени кандидата экономических наук: 08.00.14 / Д.Н. Сырцов. — Москва, 2014. — 160 с.

10. Annette D. Schminke, Johannes Van Biesebroeck. Smoothing out the bumpy road to export success: Evaluating export promotion activities in Belgium (2012).

11. Berne Union Yearbook, 2017 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://cdn.berneunion.org/assets/Images/BU%20Yearbook%202017-lowRes.pdf>

12. Canadian Benefits Scorecard 2017 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.edc.ca/EN/Knowledge-Centre/Economic-Analysis-and-Research/Documents/canadian-benefits-scorecard.pdf>

13. Thomas E. What Is An Export Credit Agency (ECA) & Why Do We Have One? [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://grow.exim.gov/blog/what-is-an-export-credit-agency-eca-why-do-we-have-one>

14. UK Export Finance Performance Highlights 2016-17 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/630406/UKEFperformance-highlights-2016-to-2017-.pdf

7. Cabinet of Ministers of Ukraine (2018), Resolution "On Issues of Creation of Export-Credit Agency", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/65-2018-%D0%BF> (Accessed 20 May 2019).

8. Savenko, S. (2018), "Export Credit Agency: what Ukraine should learn from Europe and China", available at: <https://delo.ua/economyandpoliticsinukraine/eksportno-kreditnoe-agentstvo-chemu-ukraine-stoit-pouchitsja-u-e-339934/> (Accessed 20 May 2019).

9. Syrtsov, D.N. (2014), "The modern system of state support for exports: the use of international experience in the Russian context", Abstract of Ph.D. dissertation, Economy, 160 s.

10. Schminke, A. D. Biesebroeck, J. V. (2012), "Smoothing out the bumpy road to export success: Evaluating export promotion activities in Belgium", available at: <https://www.iadb.org/intal/intalcdi/PE/2012/11146a06.pdf> (Accessed 20 May 2019).

11. Berne Union (2017), "Yearbook", available at: <http://cdn.berneunion.org/assets/Images/BU%20Yearbook%202017-lowRes.pdf> (Accessed 20 May 2019).

12. EDC (2017), "Canadian Benefits Scorecard", available at: <https://www.edc.ca/EN/Knowledge-Centre/Economic-Analysis-and-Research/Documents/canadian-benefits-scorecard.pdf> (Accessed 20 May 2019).

13. Thomas, E. (2017), "What Is An Export Credit Agency (ECA) & Why Do We Have One?", available at: <https://grow.exim.gov/blog/what-is-an-export-credit-agency-eca-why-do-we-have-one> (Accessed 20 May 2019).

14. UK Export Finance (2017), "UK Export Finance Performance Highlights 2016-17", available at: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/630406/UKEF-performance-highlights-2016-to-2017-.pdf (Accessed 20 May 2019).

Стаття надійшла до редакції 29.05.2019 р.

References:

1. Verkhovna Rada of Ukraine (2018), The Law of Ukraine "About the State Budget for 2019", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/2629-19> (Accessed 20 May 2019).

2. Verkhovna Rada of Ukraine (2016), The Law of Ukraine "On ensuring the large-scale expansion of export of goods (works, services) of Ukrainian origin by insurance, guarantee and cheapening of export lending", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/1792-19> (Accessed 20 May 2019).

3. Halasiuk, V. (2018), "Export-credit agency as a mechanism for the development of high-tech exports of Ukraine", available at: http://www.visnyk-econom.uzh-nu.uz.ua/archive/18_1_2018ua/20.pdf (Accessed 20 May 2019).

4. PAT "Eksportno-kredytne ahentstvo" (2019), available at: <https://eca.gov.ua/> (Accessed 20 May 2019).

5. Credit Agricole Bank (2019), available at: <https://credit-agricole.ua/> (Accessed 20 May 2019).

6. Ukreximbank (2019), available at: <https://www.eximb.com> (Accessed 20 May 2019).

www.economy.nayka.com.ua

Електронне фахове видання

Ефективна ЕКОНОМІКА

Виходить 12 разів на рік

Видання включено до переліку наукових фахових видань України з ЕКОНОМІКИ

e-mail: economy_2008@ukr.net

тел.: (044) 223-26-28

(044) 458-10-73